

ČITATELJI! Prosimo, poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

ZA NEKAJ VEČ KOT na dan dobivate... 'GLAS NARODA' PO POŠTI NARAVNOST NA DOM (Izvezilj sobot, nedelj in praznikov) ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

No. 184. — Štev. 184.

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 17, 1942

ČETRTEK, 17. SEPTEMBRA, 1942

VOLUME L. — LETNIK L.

MEŠČANI BRANILJO STALINGRAD

RUSKO VRHOVNO POVELJSTVO NAZNAJA, DA SO NEMŠKE NAPADALNE ČETE VDRLE V SEVEROZAPADNO PREDMESTJE STALINGRADA, KJE SE RUSKI VOJAKI IN MEŠČANI OBUPNO BORILJO, DA REŠIJO VELIKO ARZENALSKO MESTO, KI JE KLJUČ DO ASTRAHANA

Polnočno poročilo, ki prvič omenja boje v predmestju, pravi: — "V severozapadnem predmestju Stalingrada so naše čete bile velike boje s sovražnikom. Na nekaterih krajih so posamezne sovražne tančne skupine vdrle v našo obrambo, toda bili so uničeni po vročih bojih."

Rusi, za čijih hišom se nahaja goreči Stalingrad, katerega pa nemški strmoglavci še vedno bombardirajo, so dobili povelje, da stojijo ali umrjo. Za nje ni umika, ne za vojake, ne za meščane.

Nemško vrhovno poveljstvo naznanja "precejšnje pridobitve na ozemlju" pred Stalingradom. Poročilo dodaja, da so prednje nemške čete dospеле do Volge sredi mesta.

Rusi naznanjajo, da Nemci stalno dobivajo močna ojačanja, da nadomeste tisoče padlih nacijev. Med Nemci se nahajajo tudi Rumunci in v bojih pred mestom je bil en njihov polk uničen.

Na nekem mestu je ruska artilerija razbila 13 nemških tankov, 34 motornih vozil in bataljon nemške infanterije. Uničenih je bilo tudi 32 nemških aeroplanov.

Na Kavkazu pri Mozdoku pa so Rusi zavzeli nek zelo važen obljuden kraj ter so odbili nemške protinapade južno od neke reke. Nemški cilj v tem kraju je Grozny, do katerega imajo še 60 milj.

Neko poročilo tudi pravi, da so Nemci nekoliko napredovali ob Črnem morju po cesti, ki pelje iz Novorosijska proti Zgodoju, toda podrobnosti o tem niso znane.

Rusi tudi poročajo, da so zavzeli močno utrajeno nemško postojanko v okolici Sinjavna pri Leningradu; okoli Voroneža pa so pobili okoli 500 Nemcev.

Armade, ki se bore pri Stalingradu ob Volgi, so občutite prvo slano; v Moskvi so se ljudje na ulicah pokazali v suknjah in z rokavicami.

Glasilo rdeče armade "Rdeča zveza" pravi, da je vsled neprestanih nemških napadov položaj okoli Stalingrada skrajno resen. Nemci so največje dosegli s svojimi aeroplani, ki delajo pot lahkim tankom. Ko pridejo tanki skozi rusko žrto, Nemci poskačejo iz tankov ter prične streljati s topovi in strojniciami.

Zakasnela vest o italijanskih strahovladi v Sloveniji.

Teror v okolici Iga

Požgane so bile vasi: Spodnje in Gorenje Golo, Škrilje, Zapotok, Visoka Suša, Osolnik, Purkače in Ustje. — S par izjemami so bili odpeljani vsi moški iz teh vasi, ki so bili nad 16 let starosti v ljubljanske zapore.

Že nekaj dni pred usodnimi požari v okolici Iga, se je tajno širilo med prebivalstvom govorica, da se nahajajo v Mokreu partizani, ki imajo večkrat tajne sestanke na Golem, v Škrilju in v Zapotoku.

Italijani so zvedeli za njihove sestanke, ter poslali kazensko ekspedico, ki je krenila v zgodnjih jutranjih urah, dne 17. marca, proti Mokreu, ter obkolila vas. Prišlo je do kratke borbe, kjer je bilo ubitih 6 partizanov. Tudi nekaj italijanskih vojakov je padlo.

Nato so se začele preiskave na Golem in v Škrilju, kjer je bil ustreljen okrog 20-letni fant Glavan, ki je hotel izstrahu pred Italijani pobegniti. Našli so nekaj orožja in municije. Takoj naslednji dan so požgali Italijani vse hiše, ki so bile na samotni, župnišče na Golem, na Kureščku, kočjo na Kureščku, pristavo v Mokreu, graščinsko žago in vas Krvava peč. Ubili so več mož, med njimi tudi očeta neke družine, kjer je bilo mnogo otrok.

Naslednji dan so bile požgane vasi: Spodnje in Gorenje Golo, Škrilje, Zapotok, Visoka Suša, Osolnik, Purkače Ustje,

in s par izjemami odpeljani vsi moški nad 16 let starosti v ljubljanske zapore kjer čakajo svojo obsodo. Žene in otroci so bili konfinirani v raznih krajih, kakor: Ig, Iška Loka, Matene itd., kjer smejo sedaj bivati.

Zopet dva brazilska parnika potopljena

Kot pravi poročilo iz Rio de Janeiro, je število brazilskih parnikov, ko so jih potopile osiške podmornice, naraslo na 17, ko je španski parnik Cabo de Hornos pripeljal v pristanišče 116 mornarjev, ki so se rešili s treh potopljenih parnikov.

Rešeni mornarji so s potopljenih parnikov Barbacena, Piave in Tamandare.

Urad za časopisje in propagando je naznanil, da je bilo a-retiranih 23 Nemcev v Sao Salvadorju v severni Braziliji in so obdolženi, da so pripadali k neki nemško-brazilski družbi, ki je v Nemčijo poročala o premikanju ladij v brazilskih vodah.

Splošna vstaja na Balkanu nameravana pred zimo

Privatna poročila, ki prihajajo iz balkanskih dežel v London, naznanjajo, da se na stotine bolgarskih rodoljubov pridružujejo četniški armadi generala Draže Mihajloviča in da je določeno, da se v kratkem prične na Balkanu splošna vstaja proti Nemcem in Italjanom.

Vstaja je bila nameravana prihodnjo zimo, zaradi poslabšanja položaja v Rusiji se bo, kot pravi poročilo, pričela prej. General Mihajlovič prejema orožje in druge vojaške zaloge z aeroplani iz Rusije.

Ravno tako so pripravljeni sodelovati v splošni vstaji rumunski, grški, bolgarski in albanski rodoljubi.

Admiral Oktubrski poveljniki ruskega vojnega brodogoja v Črnem morju.

Povišanje rojstev v mestu New Yorku

Ernest L. Stebbins, zdravstveni komisar za mesto New York, je dal poročilo, katero kaže, da je bilo v New Yorku tekom zadnjega meseca čez deset tisoč rojstev.

Letošnje leto je bilo dozdaj vpisanih čez 85 tisoč rojstev, čim jih je bilo v istem času lanske leto samo nekaj čez 79 tisoč, v letu 1940 pa le 74 tisoč. Število smrtnih slučajev je normalno, namreč 8,2 na vsakih tisoč oseb.

Berlinsko priznanje o bojih v Bosni

N. Y. Times poroča, da berlinski radio je glasom poročila iz Londona priznal, da oddelki osišča še vedno nadaljujejo "operacije čiščenja" v Bosni, in da so v preteklem tednu južno od Broda ujeli 800 srbskih banditov, katere so namestu pobili.

Berlin zatrjuje, da je sabotaža s tem zaključena in da so zdaj železnice in druge prometne proge varne, kar pa vesti iz drugih virov zanikujejo. Uporno gibanje v Bosni je še vedno zelo razširjeno.

Japonske izgube na Kitajskem velike

Vest iz Chungkinga se glasi, da so kitajske čete prizadele Japoncem ogromne izgube v vojaštvu in materialu. Zadnje velike japonske izgube so bile pri Kinwhu, ki je deina baza iz katere bi se moglo z lagodnostjo bombardirati Tokio. Ta baza je še vedno v japonskih rokah, a Kitajci so odločeni, da jo skoro zavzamejo. Japonci se v tem kraju ljuto bore in vprizarjajo protinapade, ki pa jim povzročajo velike izgube, ker jih Kitajci vselej vržejo nazaj.

Na antracitu bodo zopet delali pet dni na teden

Iz Philadelphia poročajo, da na polju trgega premoga bo zopet vzpostavljen petdnevni delovni teden in sicer po šestnici, ki je bila uvedena v začetku letošnjega poletja.

Znak "novega reda"

Na Rumunskem se že vidijo znaki, kakšen bo bodoči "novi red" v Evropi. Mestni svet v Bukarešti je nastavlil več sto po 10 let starih dečkov za cestne pometače.

Iz strateških razlogov zadržana vest.

Ladja "Yorktown" potopljena po boju pri Midway otoku

Mornariški departament je včeraj naznanil, da se je zgodaj zjutraj 7. jun. na Pacifiku po veliki pomorski bitki pri Midwayu potopila velika ameriška matična ladja za aeroplane Yorktown, katero so 4. junija, ko se je pričela bitka pri Midwayu, poškodovale bombe japonskih bombnikov. 6. junija pa je japonska podmornica na njo oddala dva torpeda, nakar se je ladja nagnila. Skušali so jo privleči v najbližje pristanišče, toda torpeda sta dokončala svoje delo in ladja se je potopila v jutru 7. junija.

Mornariški departament poroča, da je toliko časa zadrževal vest o potopu Yorktowna, da Japonci ne bi vedeli, da so ladjo potopili.

Ista sovražna podmornica potopila rušilec Hammann

Ista podmornica, ki je sprožila usodne torpede na Yorktown, je tudi potopila rušilec Hammann, ki je spremljala poškodovano ladjo, da bi došla v varno pristanišče. Naznanjeno je tudi bilo, da so drugi rušilci japonsko podmornico skorogotovo potopili.

Izgube na mostvu ladje Yorktown niso bile velike ter so bile že naznanjene in vključene v naznanilo, ki je sporočilo, da je v bitki pri Midwayu bilo ubitih ali pa je utonilo 92 članov in 215 mornarjev. Potop rušilca Hammann je bil že prej objavljen.

Mornariški departament je tudi prvič priznal, da je bila Yorktown poškodovana v bitki v Koralmem morju, kjer je bila potopljena starejša matična ladja Lexington, ki se je potopila skoro pod istimi okoliščinami kot Yorktown. Potopila se je vsled notranje razstrelbe mnogo pozneje, kot pa je

bila v boju poškodovana.

Predno pa se je Yorktown potopila, je izvršila svoje delo. Njeni aeroplani so mnogo pripomogli k ameriški veliki zmazi, ko so bile potopljene štiri japonske matične ladje za aeroplane in več drugih bojnih ladij. Meseč poprej, to je 4. maja, so aeroplani z Yorktowna potopili 9 sovražnih bojnih ladij in uničili več aeroplanov pri Tulagiju, v bitki 7. in 8. maja pa so njeni aeroplani potopili eno japonsko matično ladjo za aeroplane in eno križarko ter poškodovali ali potopili še eno matično ladjo.

Poročilo o potopu Yorktowna je bilo oznanjeno ob priložnosti odlikovanja z Distinguished Service Medal kapitana Elliotta Buckmasterja, ki je poveljeval Yorktownu in je bil pozneje imenovan za poveljnika mornariške zračne postaje v Norfolk, Va.

Združene države so šle v vojno s sedmimi matičnimi ladjami in sicer, poleg potopljenih Yorktown in Lexington, so bile: Saratoga, Ranger, Enterprise, Wasp in Hornet, ki je popolnoma nova.

Boji v Jugoslaviji

New York, 10. septembra. (JIC). — Vesti iz dobro informiranih virov poročajo o umoru 150 srbskih žen in otrok, katere so ustaški zločinci pobili v neki vasi na ozemlju planine Kupres, v Bosni.

V nekem pismu, ki ga je nosil ustaški vojak, je bilo jasno, da v Rumi postrele vsak dan najmanj 50 do 70 Srbov.

Južnozpadno od Banja Luke in v planinah Biokovo, v Dalmaciji, se bitke še vedno nadaljujejo.

Črnogorski oddelek, ki četuje v odseku Travnik — Bugojno, je prekinil železniško progo, ki spaja Travnik in Doljni Vakuf. Promet med tema mestoma je prekinjen.

V banjaškem okraju divjajo hudi boji, v katerih so imeli ustaši in Italijani velike izgube. Najbolj krvavi so bili spopadi v vasi Dobruji.

Iz Kosova in Metohije poročajo o manjših gerilskih oddelkih, ki motijo telegrafsko in telefonske zveze, in od časa do časa napadajo lahke tovorne avtomobile z vojaštvom in vojno opremo. V teku zadnjih 14 dni so svobodoborcev v Liki izvršili več napadov na sovražne kolone in manjše posadke in prizadeli sovražniku občutne izgube. Preko sto laških in ustaških vojakov je bilo ujetih in velike količine vojne opreme so padle gerilec v roke.

POGOJI ZA PREMIRJE

Londona javnost se je pričela zelo zanimati za sporočilo, da Združeni narodi že sestavljajo pogoje za premirje in stavijo v nje najvišje zahteve. Kolikor je bilo mogoče izvedeti, so naslednji pogoji, ki jih bodo stavili Združeni narodi osišču:

1. Nemčija mora takoj izprazniti vse zasedene dežele; armade Združenih narodov pa bodo zasedle celo Nemčijo, da bo zagotovljena popolna razorožitev.

2. Nemška industrijska podjetja morajo biti pod strogim zavezniskim nadzorstvom; vojni injetniki in tanci morajo biti izpuščeni in delavski kontrakti preklicani.

3. Nemčija mora v zasedenih deželah zgraditi vse, kar je porušila ter mora povrnuti vkrađeno lastnino z enakovrednimi svojimi predmeti.

Uničenih knjig v knjižnici v Louvanu ni mogoče več nadomestiti, zato pa se morajo iz nemških knjižnice prineti knjige v knjižnice, ki so bile porušene in knjige uničene.

ITALJANI SE BAJE UPIRAJO

Iz grških poročil, ki so prišla v Ankaru, se je izvedelo, da so iz nekega grškega pristanišča odpili trije italijanski parniki z vojniki z zapечатimi povelji. Pozneje se je izvedelo, da so bili parniki namenjeni v Afriko, vojniki pa so se uprli in parniki so se vrnili v pristanišče. Kot pravijo ta poročila, je bil poveljniki vsakega parnika streljen.

Mleko za francoske otroke

V Marseilleu pričakujejo vsak čas prihod ladje Rdečega križa, ki bo pripeljala kondenzirano mleko za 9 milijonov francoskih otrok v nezasedeni Franciji.

Cene živlom na debelo najvišje od zadnje vojne

Statistike, ki so jih priredili pri Dun & Bradstreet Inc, kažejo, da so sedanje cene živl na debelo dosegle višek cen, ki so obstajale tekom zadnje vojne in v povojnih let do leta 1925. Cena najbolj narasla pri živilih, ki so neobhodno potrebna širokim ljudskim slojem.

Cenjeni naročniki! — Poleg vašega imena na naslovnici so tri številke. Prva označi mesec, druga dan in tretja leto, ko vaša naročnina na list poteče. — Poglejte naslovnico in ako je vam naročnina že potekla oziroma v kratkem potekla, bi nam dosti pomagali ako bi poslali za nadaljno naročnino, ne da bi čakali za opomin po pošti. Skušajte to storiti še danes!

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation) Frank Sakser, President; Ignac Rude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec. Place of business of the corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays. Subscription Yearly \$6. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.-; za pol leta \$3.-; za četrt leta \$1.50. — Za New York za celo leto \$7.-; za pol leta \$3.50. Za inozemstvo za celo leto \$7.-; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 3-1242

UNIČEVANJE LOKOMOTIV

Zavedajoč se, da so lokomotive velikanskega pomena za prevažanje vojaštva in vojnega materiala, skušajo Angleži s svojimi aeroplani uničiti kar največ nemških lokomotiv.

Za to delo so bili določeni "hurricanei", ki imajo poleg drugega orožja tudi po en top. In nedavno so angleški aeroplani v eni sani noči napadli 23 vlakov.

Da so se Angleži slednjič odločili za uničevanje lokomotiv, se imajo zahvaliti ameriškim diplomatom, ki so dolgo časa vojne živeli v Nemčiji ter so imeli priložnost natančno opazovati gospodarsko življenje v Nemčiji ter prišli slednjič do spoznanja, da je za Nemčijo najvažnejše vprašanje in tudi najtežji problem — prevažanje.

Znano je, da so bile še pred vojno nemške železnice v slabem stanju in da so bili zlasti železniški vozovi zelo izrabljeni in sicer zato, ker je Hitler hotel vsako tonno železa porabiti za orožje.

Leta 1939, malo pred izbruhom vojne, je nemška vlada oznanila štiri letni program za železniško opremo, toda gotovo je, da novih železniških voz in lokomotiv ni bilo mogoče izdelati, kajti vse železo mora iti za orožje.

Leta 1939, za katero leto imamo še kako nemško statistiko, so nemške železnice merile 42,299 milj s 24,200 lokomotivami in 640,000 tovornimi vozi. Čeprav je to že precejšnje število, vendar je treba pomeniti, da je bila nemška železniška oprema večinoma že stara in jo je bilo treba tudi popraviti. In ravno naznanilo, da hoče vlada prirediti štiri letni železniški program v času, ko je bilo oboroževanje na svojem vrhuncu, kaže, v kako žalostnem stanju so bile nemške železnice in še zlasti njih oprema.

V tem pa si je znašlo opomogla, ko so njene armade vpadle na Poljsko, v Belgijo in Francijo, kjer je pokradla velike množine železniškega materiala. Na Poljskem je Nemčija železnice in vse njihovo opremo kratkoma zaplenila. Po pogojih premirja je morala Francija izročiti Nemčiji večji del svojih lokomotiv in železniških voz. V začetku leta 1941, od kadar imamo od vlade v Vichyju zadnje poročilo, je Nemčija v Franciji dobila 2500 lokomotiv in 250,000 železniških voz.

Toda v vojni je potrebno prevažati toliko materiala, da je Nemčija zaradi železnic v veliki stiski, četudi je po zasedenih deželah pokradla ves železniški material. Nemčija ima sicer zelo velike vojaške ceste, po katerih je mogoče s truki prevažati vojne potrebe, toda Nemčiji je prišlo primanjkovati bencina. Nemčija ima tudi 7000 milj vodnih poti, po katerih more dovažati rumunski petrolej in žito iz podonavskih dežel, toda Donava in druge reke pozimi zamrznejo.

Sedaj pa Nemčija stopa v četrto zimo vojne, in če bo hotela čez zimo tudi ostati v defenzivi, bo morala samo na ruski fronti imeti najmanj dva milijona vojakov, katere je vedno treba zalagati z živčevim in vojnim materialom in prevoz vsega potrebnega materiala je že velik problem.

Kako težaven je problem prevoza, je razvidno iz tega, da je za zalaganje nemške armade v južni Rusiji na dan potrebnih 60 dolgih vlakov. Če se Nemčiji tudi posreči letošnji jesen polastiti se Kavkaza, bo zopet nastalo veliko vprašanje prevoza, kajti Rusi se še ne bodo podali in na Kavkazu bo potrebna močna armada, ki bo zahtevala mnogo materiala.

Poleg tega, da angleški aeroplani bombardirajo vlake in železniške proge po Nemčiji, se tudi po zasedenih deželah vsak dan dogajajo sabotaže, ki napravljajo železnicam veliko škodo. Kadar je iztirjena lokomotiva ali pa razbita, izgruba ni samo omejena na izgrubo lokomotive, temveč so uničeni ali pa saj več ali manj poškodovani železniški vozovi, zlasti oni, napolnjeni z municijo. Poleg tega pa je tudi po več ur na železniški progi vstavljen ves promet.

Angleški letalci so že tudi mnogokrat bombardirali Cassell, kjer se nahajajo največje tovarne za izdelovanje lokomotiv in železniških voz.

Svoboda do dela, svoboda vere, svoboda od bojazni, svoboda od bede, svoboda govora, svoboda volitve — SVOBODA ZA VSE, — zajamčiti si jo! In zato rej podpirajte vlado tudi s tem, da REDNO kupujete VOJNE HRANILNE BONDE.

POGOVOR Z DOMOM

Poslanica Slovincem, oddana po kratkovalnem radio na postaji WABC v New Yorku, 15. septembra 1942.

Slovinci, Slovenke, Jugoslovani!

Ivan Cankar — komu med nami ni znan? — je nekoč zapisal naslednje pomenljive besede: "Priatelj, globlje pogledj! Ali ne vidiš, odkod te nove sile? Življenje se drami v nizavah, ki so apale. Oči se odpirajo, iščejo luč. Roke se iztegujejo, iščejo cilje. Kaj za to, če prihaja pomlad v viharju in povodnji! Iz te črne naplavine bo vzkliła bujna rast. Njih misel je bila prava, ne bele k rizontne na oguljen frak, rdeč nagelj na kamizoli! Ne boj se, narod se ne da oslepiti, ne da si zavezati oči! Naj ga vodijo po stranpotih, po močvirju, po temi — sam bo našel pot do solca."

Te Cankarjeve besede je poznatissimo leta 1923 "Jadranski Almanah" ki je takrat še našel toliko milosti v laških očeh, da je smel izhajati pri Narodnih tiskarnih v Gorici. Mimogrede rečeno. — danes opažamo, da se pošteno ime naše Gorice in našega Trsta in druga poštena slovenska imena vasi in krajev tam okoli sploh ne smejo prikazati v tisku tam pri vas takšna, kakršna so v resnici, temveč le v pokvarjeni potujčeni obliki. Nov dokaz tako znanje tritisoletne italijanske kulture!

Leta 1923 je bil velik del našega naroda podvržen "vodstvu po stranpoti" kakor se je izrekal Cankar. In tistem velikemu delu so njegovi takratni voditelji zapisali v Jadranski almanah one pomenljive Cankarjeve besede. Ne bele krizanteme na oguljen frak — rdeč nagelj na kamizoli! — Danes je na naše žalost ves naš narod na svoji zemlji tujec, ves podvržen "vodstvu po stranpotih." Morja zdaj ni nikogar tam med vami, ki bi smel javno zapisati v kak almanah tiste Cankarjeve besede, toda nič zato — piše si jih narod sam. Piše si jih morda ne na papir, piše si jih v srce. Naj me vodijo po močvirjih, po stranpotih, po temi — sam si bom našel pravo pot do sonca.

Bratje in sestre! Nam tu, na tej strani oceana je zatrepetalo srce, ko smo zvedeli, v kako temo, v kakšno močvirja ste prišli, kako so vas pograbili za toke tuji nepoklicani vodniki in vas začeli zavajati na stranpota. Marsikdo med nami je s skrbjo gledal in se spraševal: Kaj bo! Marsikomu je bilo tako, da mu je bila prav protivo Cankarjeva beseda: Priatelj, globlje pogledj! Ali ne vidiš, odkod te nove sile...

V skrbih smo bili za vas ne le radi tujih voditeljev, ki so se vam vsilili in vas skušali spraviti na stranpota, v skrbih smo bili tudi radi notranjih razmer v domovini. Vskovrst ne novice so se čule. Ali ne bo

narod, naš ljubljani narod v teh razmerah tudi sam zase izgubil pravo smer in zašel v močvirje?

Bratje in sestre! Vedno bolj očitno prihaja na dan, da so bile tudi te in take bojazni neutemeljene. Narod sam si bo našel pot do sonca — je tako samozavestno in zaupljivo zapisal Cankar, z

Enkrat (zadnjice) smo se že nekoliko bavili s pismom "Dolenjka" iz Londona ki razpravlja o vašem pogumnem kulturnem snovanju za bodočnost svojega naroda. Samo njene uvodne besede smo navdili pa so nam bile že kakor nagelj na kamizoli. Toda vrla "Dolenjka", čije pisma iz Londona čitamo vedno z velikim veseljem in bi samo želeli, da bi jih objavljali še ostali naši tujkajšnji listi. Se v enem iz svojih pisem spušča v nekatere podrobnosti glede vašega snovanja boljše bodočnosti za Slovanstvo in sploh za Jugoslovanstvo. Navaja nekaj besed iz vaših snovanj, ki so res kakor pot do sonca. Na primer:

"Da za časa okupacije povzdignemo duha slovenskega naroda in da pripravimo Slovence na osvobodilno borbo, opozarjamo na naloge, ki jih bomo imeli Slovenci v bodočnosti. To je naš vseobčini narodni pokret, ki združuje vse napredne slovenske stranke v borbi za osvobodjenje in zedinjenje vseh Slovencev ter za dosego narodne neodvisnosti. Naši naloge je buditi ljudstvo, mobilizirati vse sile za odpor in organizirati narodno vojsko." To so besede, kakor jih čitamo črno na belem. Od drugod nam je dobro znano, da se imna po volji vseh Slovencev, od Rabe do Soče, od koroskih snežnikov do Jadrana vse gibane podrečiti enemu zakonitemu vodstvu — generalu Draži Mihajloviću. Kako je že Cankar rekel: "Narod si ne da zavezati oči, narod se ne da oslepiti!"

Čitajmo dalje, kar piše "Dolenjka". "Prvo dejstvo je, da vsi programi predpostavljajo svobodno, zedinjeno Slovenijo v demokratski Jugoslaviji. Združitev vseh pokrajin, kjer Slovenci žive ali so se bili v preteklem stoletju kompaktno naseljeni." Tako "Dolenjka" Cankar bi pa dostavil: Kaj za to, če prihaja pomlad v viharju in povodnji! Iz te črne naplavine bo vzkliła bujna rast."

Poslušajmo "Dolenjka" še nekoliko. "Notranja ureditev mora biti taka, da brez škode za državno skupnost zajamči čim večje zakonodajne in gospodarsko samostojnosti, politično, socialno in ekonomsko enakopravnost, kakor tudi neoviran razvoj vseh njihovih sestavnih delov. Vsi štirje n ačrti enake odločno podpirajo, da mora biti nova

Narod si bo sam našel pot do solca. Pozdrav in na svideenje p ri nadaljni slovenski besedi prihodnji četrtrek ob istem času.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 621 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kakš jed posebno v navedi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveždati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street New York, N. Y.

Na najnovjša izdaja splošno znane slovenske korušnice

SOLDIERS ON PARADE

(MLADI VOJAKI)

Priredil za

PIANO HARMONIKO

Jerry W. Koprivšek

Čena 40 centov

Naročila lahko pošljite na

Slovenic Publishing Co. 216 W. 18th St., N. Y. C.

Jugoslavija v posebnih prijateljskih zvezah s slovensko Rusijo. Nekateri poudarjajo tesno sodelovanje vseh balkanskih narodov drugi vseh slovenskih narodov, ali vse brez izjeme tesno sodelovanje z Rusijo." Ivan Cankar bi dostavil: Oči se odpirajo, iščejo luč. Roke izteguje, iščejo cilje.

Čitajmo dalje: "Privedemo do bodočih socialne in gospodarske ureditve. Socializacija vseh surovih za proizvodnjo in socializacija vseh gospodarskih ustanov obče narodnega značaja. Odbijamo kapitalistični gospodarski red. Kapitalistična podjetja morajo biti socializirana. Delo je dolžnost vsakega poedince napram družbi in je tudi njegova pravica. Poudarjamo, da je treba izvesti do konca agrarno reformo in da mora biti družina posebej socialno varovana."

Se nekoliko čitajmo: "Prosvetna in vzgojivna politika mora biti v duhu humanistične etike, krščanskih načel, narodnih tradicij, verske tolerantnosti, dolžnosti do narodne ednice. Največja vrednota je človeška osebnost. Ustava in zakoni morajo varovati svobodo osebnosti, misli in prepričanja. Kdo je moralno in duševno močan in značajan človek, bo določila nova preureditev vsega življenja."

"Dolenjka" zaključuje: "Ali poznate oni Cankarjev stavek, da so sanje tem svetlejšje, čim temnejša je noč? Vredno je, da poznamo snovanje naših ljudi tam doma, da vemo, česa so zmožni naši ljudje ki žive v najtežjih časih svoje zgodovine."

Tako zaključuje "Dolenjka" svoje tozavredno pismo. Kako naj mi zaključimo danjšnji radijski nagovor? Nedavno tega je izšla tu v Ameriki majhna knjuga "Four Freedoms — the Rights of All Men Everywhere." Štiri svobode — pravica človeka kjerkoli je. O njej bomo še spregovorili. Je toliko naj rečem danes: Zdi se mi, da ste tam doma prej predstavljali to brošuro, predno je v Ameriki izšla.

Narod si bo sam našel pot do solca. Pozdrav in na svideenje p ri nadaljni slovenski besedi prihodnji četrtrek ob istem času.

SMRT ROJAKA

Na svojem domu v Ridge-woodu, L. I., N. Y., je v torek, 15. septembra umrl John Benčič, star 43 let in doma iz Istre. Pokopan bo jutri, v petek, 18. septembra na Cypress Hill pokopališču.

Njegovim zaostalim naše sožalje!

JERRY KOPRIVŠEK in njegov asistent sta plaščiče Slovenske Folk. Na plaščičah — valček \$1v. N 575 in DDUQUENNE UNIVERSITY TAMBUKICA — \$1v. N 571

Za toz. cenit. in cene pošilj. se obrušite na: JOHN MARSHALL Inc. 468 West 42nd Street, New York

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Krasna

Kiperska razstava v Rockefeller Centru

Fred par dnevi sem obiskala razstavo umetniških del, ki je nazvana "Sculpture of Freedom Exhibit" in katera se nahaja na terasi mednarodnega poslopja v Rockefeller Centru. To bolj ali manj moderno "kiparstvo" svobode" je zelo zanimivo in v nekaterih primerih tudi docela nerazumljivo človeku, ki v te vrste umetnosti ni posebno naštudiran. En tak primer, ki sem opazila, da je bil poleg mene uganka tudi drugim obiskovalcem, je kip, ki naj bi predstavljal odpočitek v brezbržni, leni pozi. Kip predstavlja žensko telo, ki pa je podobno ne vem komu, le ženskem telesu ne, razen v groteskem primeru. In morda je hotel umetnik baš to izraziti. Dosegel je vseeno to, da ljudje študirajo tisto pokvečeno figuro in iščejo misel, ki naj bi bila tam noter vpodobljena.

So še drugi kipi in lesorezi, ki predstavljajo življenje v grobi, surovi obliki. Tudi trpljenje sedanjih dni je jasno in trdo podano. Begunci, sužnji, mučenik, padli junak, umirajoč vojak v naravnju matere; sirote pograne v bedo, lakota, itd. Ti kipi človeka pridreže na mestu, zakaj v njih je strašna realitika današnje civilizacije. Posebno močan vtis pušči glavna mučenika. V obrazu mučenika je vpodobljena vsa groza, ki je danes delež stotisočih nesrečnih žrtv, ki so padle v roke barbariskim Gestapovcem in ponorelim divjakom osiškinih armad.

Žrtve izgredov v Indiji

Združene države izročile

Nedavni izgredi v provinci Bihar so stali prebivalstvo 700 žrtv. V spopadih med izgredniki in policijo ter vojaštvom je bilo poleg tega števila mrtvih tudi 1000 ranjenih. To poročilo je objavil vladni zastopnik pred odborom v New Delhi, 16. septembra.

Vladni zastopnik je pripomnil, da so številke, ki jih je podal še nepopolne. Dalje je dejal, da je policija, ko je bila primorana streljati na izgrednike, pobila 340 oseb in ranila 850, dočim je vojaštvo pobilo 348 oseb in ranilo 153. Izgredniki pa so pobili 31 policistov in 11 vojakov; sedem vladnih uradnikov je bilo ranjenih, kakor tudi veliko število policajev in vojakov ter častnikov.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plaščico strokuro. Prva številka pomeni ime, drugo dan in tretja pa leto. Da nam priručnik ne pripadete drugemu, pošljite nam nazaj na pravočasno poročilo. Poljite namoknjeno strokuro; nama ali jo pa plaščico v namo zastopnik v vasa kraja ali pa kateremu imamo zastopnik, tožbi imena so tiskana s debelimi črkami, ter so opravljeni občutiti tožbi druge osebnosti, kjer je kaj lahko vojakov zastopnik. Zastopnik bo vam izročil poročilo na plaščico strokuro.

- CALIFORNIA:** San Francisco, Jacob Luskin
 - COLORADO:** Pueblo, Peter Cullig; Walsenburg, M. J. Hajek
 - INDIANA:** Indianapolis, Frank Zopanič
 - ILLINOIS:** Chicago, J. Bović; Chicago, J. Fabian (Chicago, Osece in Illinois); Joliet, Jennie Bambler; La Salle, J. Speller; Mascoutah, Martin Dolevic; North Chicago, in Washburn, Stas Warko
 - MARYLAND:** Kiltimeter, Fr. Vodegovac
 - MICHIGAN:** Detroit, L. Plankar
 - MINNESOTA:** Chisholm, J. Lukanich; Ely, Jos. J. Frenkel; Eveleth, Louis Gouba; Gilbert, Louis Veseli; Hibbing, John Povla
 - MONTANA:** Roundup, M. M. Panjak; Washoe, L. Champra
 - NEBRASKA:** Omaha, P. Strberic
 - NEW YORK:** Brooklyn, Anthony Drel; Gowanda, Karl Strubica; Little Falls, Frank Staso; Worcester, Peter Rodi
 - OHIO:** Barberton, Frank Traka
 - Ovevnaš, Anton Šebec; Osece, Inger, Jacob Ruskil
 - Girard, Anton Deman
 - Lorain, Louis Babant; Jona Kuhala; Konyugtown, Anton Kiblat
 - OREGON:** Oregon City, J. Kovalc
 - PENNSYLVANIA:** Bessemer, John Jovčič; Coburnburg, J. Brucarov; Connersdale in okolica, Jos. Ferencal; Export, Louis Segančić; Farrell, Jerry Oštern; Forest City, Malb Kamila; Fr. Stohalst; Greenwood, Frank Novak; Homer City, Fr. Ferencal
 - IMPERIAL, Vence Paleich**
 - Johnstown, John Fojanča
 - Kroya, Ant. Tandoj
 - Luzerne, Frank Ralock
 - Midway, Juna Zent
 - Pittsburgh in okolica, Philip Fregat
 - Steeleton, A. Hren
 - Turtle Creek, Fr. Šušter
 - West Newton, K. K. Jovan
 - WISCONSIN:** Milwaukee, West Alts, Fr. Grah; Racine, Joseph Kiblat
 - WYOMING:** Rock Springs, Louis Tschuder; Ottumwa, Jos. Holice
- Vsi zastopniki bodo poštali vsa stila, katere je prilož. Zastopniku bomo izročili.
- UPRATA "GLAS NARODA"

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopisi se nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše čitatelje in so z njimi naši rojaki lahko rešili med seboj pogovarjala.

GOVORIŠ PRAV PO KOMUNISTIČNO

Poleg d rugih časopisov čitatelj tudi "Glas Naroda" kot slovenski lokalni list našega velikega mesta New Yorka, ga ponavadi prečitam skoz in skoz...

nekakšen jeklat predmet ter mi grozil. Buski narod je menil dobro poznan. Se ne razburja za vsako malenkost. Seveda, kadar pa čuti špikanje do srca, tisti-krat pa tudi zna pokazati svoje zobe, za kar je popolnoma opravičen.

J. K. New York, N. Y.

P A B E R K I

Nekaj o poljubu. — Ker je vsaka stvar vredna razmisleka mi tudi večkrat vhaaja v misel kaj je poljub?

zmožnosti vrhovnega poveljnika ruske vojske maršala Timošenkina.

LONDON RADIO O VSTAJI V JUŽNI SRBIJI

(JIC.) — V radijski oddaji dne 14. sept. v srbolovarski govorni londonskega radia po-vedal naslednje vesti o zadnjih dogodkih v Južni Srbiji in v Bolgarski:

Vstaja v Južni Srbiji ni bila nepričakovana. Vesti, ki jih nemški viri prinašajo o teh nemirih seveda niso resnične. Bolgarski sovražnik, ki je zasedel Južno Srbijo, je s svojimi nasilstvi in neprestanim tlačanjem razburil uporni duh prebivalstva.

Mednarodni Informacijski Centri se zedinjajo

(JIC.) — Dne 9. sept. so bili izvršeni prvi ukrepi za koordiniranje delovanja Office of War Information z medzvezniškimi informacijskim komitejem.

boj o teh delih. S tem bomo za- dušili spletkarsko seme, ki ga sovražnik skuša zasejati med nas. S skupno informativno fronto bomo ustvarili zedinjenim narodom pravo moralo, utemeljeno na medsebojnem za- upanju in skupnih idealih, ter bomo tako ne le uničili spletke naših sovražnikov, temveč tudi sami sebe vzpodbujali na poti k zmagi.

NA OBISKU.

Pred kratkim sem obiskal dobro poznano rojakinjo Mary Alduck v New Castle, Pa. Zelo lepo sem bil sprejet, torej je moja dolžnost, da se ji tem potem prav iskreno zahvalim za dobro postrežbo za časa moje- ga obiska tam. Torej ji kličem na svidenje še velikokrat.

George Gornik, Cleveland, O.

VAŽNE SEJA V SLOV. DOMU.

V petek večer, 18. septembra, bo v Slovenskem domu v Brooklynu seja, na kateri se bomo dogovorili vse potrebno za nastop in soudeležbo v naravnih n ožah na Čehoslovaško-Jugoslovanskem festivalu dne 25. septembra ob pol 8. zvečer.

Seja v ta namen je bila skli- cana že zadnji petek, pa ni bilo dovolj odziva in tudi datum priredbe je bil med tem časom iz tehničnih razlogov spremenjen.

Vaš dom je prva bojna linija vojne in produkcijske fronte. Vsak v gospodinjstvu prihranjen dolar, je dolar zmagaje, ako ga investirate v vojne bonde.

ROJAK UMRL.

V Ridgeway, Pa. je dne 2. septembra preminil po enoletni hudi bolezni rojak Louis Teršelič, star 67 let. Doma je bil iz Gorice, fana Leskovec pri Krškem, kjer zapuščala več so- rodnikov. V Ameriki je bil 42 let in ves čas naročnik "Glas Naroda". Bil je član družstva 581 SNIPJ čez 20 let. Pokopan je bil 5. septembra na pokopališču sv. Križa v Gowanda, N. Y., kjer zapuščala mnogo prijateljev. V Ridgeway pa žalujajo njegovo soprogo Mary Teršelič, roj. Belec.

M. T. Ridgeway, Pa.

SMRT KOSI.

V So. Chicago, Ill. je umrl dobro poznani rojak Joseph Kosik, star 35 let, rojen v Ameriki. Oženil se je pred dobrih 3 meseci. Zapuščala žalujajo soprogo Anno, očeta, mamo, sestro in dva brata ter enega brata pri vojakih, ki se nahaja v Avstraliji. Pokojnega mati je doma iz Podkranca, oče pa iz Drenoveca v Beli Krajini.

J. K. Whiting, Ind.

Note za PIANO. HARMONIKO ali KLAVIR

BREEZES OF SPRING TIME OF BLOSSOM (Cretal Cap) SLOVENSKI FANTJE VSE BOM PRODALA KO JEZEBU K O L O OHIO VALLEY STEVIA POLKA TAM NA VEJINI GREBI MARIBOR WALTZ SPAVAJ MILEA MOJA ORPHEAN WALTZ BUKLE NA VRTU OJ, MARIČKA, PEGLJAJ BARČICA NIGAMI KAPETANA GERMO NA STAJERŠKO SPANJELI HAPPY POLKA ČE NA TUJEM 35 centov komad 3 za \$1. MOJA DEKLE JE DO MLADA Po Se komad: Narodna pri SLOVENSKE PUBLISHING CO. 316 West 16th St. New York

44-LETNO PREISKUŠNJO IMA AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA :: AMERICAN FRATERNAL UNION :: ELY, MINNESOTA KI IMA 25.000 ČLANOV IN TRI MILJONE DOLARJEV PREMOZENJA Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti bolezni, nesrečam in smrti. Ako je društvo A.B.Z. v vaši nasel- bini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

ZA LJUBKEJSO POLT - Pijte Mleko!

Najboljša podlaga za lepoto je potrebno, kipeče zdravje, ki ga najdete, ako pijete vsak dan mleko. Pa še več kot to, mleko je bogat vir kalcija, ki ga mnogi specializirani predpisujejo za jasno polt. Da tedaj lahko magnezij svoji lepoti in pogostote svojo lepoto okušate in gospodarstveno pijete mleko! Država New York pravi: UGASITE ŽEJO UTRDITI ZDRAVJE PIJTE MLEKO! VITAMINI ZA OŽIVLJENJE KOVINE ZA DOBRO ZDRAVJE POMAGA PRI ZMANJŠANI DIJETI ALKALISKA REAKCIJA ZA UTRUJENOST VITAMIN "A" ZA ODPOR PROTI PREHLADU KALCIJ ZA LEPO POLT NAJČISTEŠA POPOLNA NARAVNA HRANA POPOLNA ZA CELO DRUŽINO THE STATE OF NEW YORK

Dopust... Poslušajte se svežega zraka in Indijanskega poltja, pri poznatem rojaku — L. PIENATU Merrick Road — Linden Inn Lindenhurst, L. I., N. Y. Dobra pijača...okusna hrana Posebna postrežba za počitnice; za otroke prosto... Tudi ribe floundre so tukaj. Na svidenje!

Ne razumejo me. — Rad pridem med svoje rojake v Brooklynu. Med nekaterimi najdem naravnost narodni užitek, katerega z vsakim dnem bolj pogrtešam. Posebno se mi je k srcu prirastlo nekaj obrazov in ako jih vidim, se mi zdi, da sem si v njih navzočnosti oblašil celo tedensko dolgočasje. Moram pa priznati, da se mi zdijo sem pa tam malo zagonetni, ali pa da sem mogoče jaz kaj? To sklepanje in opazke, ki sem je bil deležen zadnjih prijazni in zaželjivi družbi za F. Arnezovo baro, in sicer, da me ne moreje "pogrturat."

(Nadaljevanje na 4. str.)

TRIJE RODOVI

Dogodki iz nekdajnih dni. — Spisal: ENGELBERT GANGL

90

"Fricca mi je edinec," je zopet začel Zavinsčak, "zato bo tudi vse njegovo, kar imam. Tudi jaz se umaknem iz teh prostorov, če bo treba. Vem, kako je, če je komu kdo na poti. — No, zdaj ne morem ničesar reči — ali pripravil sem se za vsak slučaj. V Zavinkovcih, kjer je začetek mojega rodu, sem si pairedil hišico, ki bo dovolj velika, da preživim v nji stare svoje dni. Tu naj živita in gospodarita ona dva. Mislim namreč, če bi se Fricetu ne hotelo več služiti vojakom, se da lahko upokojiti in se preseliti z ženo in deco. — če je kaj bo, semkaj, kjer bo dovolj mesecev in letu ali za zmeraj — to bo njegova stvar. Gotovo je, da ima svoj dom."

"To bo dobro," je rekel Mihajlovič. "Friceta poznam tudi jaz, saj je bil redno moj gost. Poznam ga z dobrih in slabe strani. Rad je vesel, v družbi se razvija njegova prav. Potem ima še druge razvade, no, mlad častnik je še, ki misli, da je ves svet zaradi njega. Jelka je ustvarjena za dom. Po materini smrti je bila ona gospodinja. Zato jo bom težko pogrešal. A saj imam sina, ki mu bo tudi kmalu doba, da se oženi, in potem že dobimo naenkrat dva. Tej nočem jemati sreče. Izbrala si je Friceta, hotela ga je imeti — pa naj ga ima. Bolelo bi me, ko bi bil jaz kriv njene nesreče. V zakon ji dam že take nauke, da bo dobro zanjo in za moža, če se bo ravnala po njih. Pred vsem tol-le..."

"Predvsem je treba," je povelj Zavinsčak sam, "vem, vem! Kaj bi si prikrižala. Fricca ne sme imeti denarja, ker ne zna ceniti njegove vrednosti. To dobro vem. Denar, ki ga dobi človek kar tako na roko, je lahko zaslužen. Taki mladi gospodje ne vedo, koliko je treba truda, preden se nabere nekaj krajcarjev. Zato — alo: vino, godba, kvartel! — Kaj ne!"

"Da, da!" je pritrdil Mihajlovič, "to je tisto, to sem hotel reči!" Prijel je za kozarec.

"Saj res! V takem razgovoru bi skoro pozabila, da sva tudi željna. Na zdravje!"

Mihajlovič je vstal.

"In zdaj, ko ste stopili najini hiši tako blizu skupaj," je i zpregovoril, "morata tudi njuju gospodarja postati prijatelja. In to se glasi tako tuje, ako se ogovarjava z vi in z vi. Ali hočeš, da se objameva?"

"Dobro in veseli me!"

Ko sta se objela in poljubila in izpila, je dejal Zavinsčak: "Zato bi ti svetoval, da ne daj hčeri dote v gotovem denarju. Jaz si mislim tako-le..."

Primakni je stol bliže.

"Ne vem sicer, ako je tako, ali lahko bi bilo. No, Fricca mi je rekel, da dobi bogato ženo."

"Bogato," se je oglasil Mihajlovič, "bogato! To se lahko različno pojmi! Oficer, ako se oženi, mora imeti denar, takozvano kavejco. Poročnik toliko, nadporočnik toliko, in tako dalje. To mora položiti, sicer se ne sme ženiti."

"Tako, tako. Tega pa še nisem vedel."

"Torej jaz hočem, da založi Jelka ta denar. Vrh tega ji dam še dvakrat toliko za doto. No — to je tisto bogastvo. Ni kdove kaj, pa tudi ni nič. Takole srednja reč. Toliko zlede bogastva."

"Dobro dobro," je hitel Zavinsčak, "torej denar bo že! In če bi dobil Fricca ta denar v roke — hej, bodimo veseli, saj imamo. Ne iz zlobnosti ali iz kakakega drugega namena, samo zagledaj, ker ne pozna cene denarja in pa ker je tako lepo, če je človek vesel. In potem pridejo prijatelji, se dobitkajo, laskajo, in to prija človeku — e, vem, vem. Ne gleda, ne pomisli na nič. Zapravlja denar, zamemarja dom in službo — in evo nesreče! — Toda zopet sva pozabila na pijačo. Daj, brate, daj, to je domaj pridelek!"

"Izborna kapija je to!" je rekel Mihajlovič, posrabel par kapijce, gurgal in se z roko pogladil po glavi, "res, izborna! Kar po žilah gre!"

"Ali ni res, kar sem povedal?" je vprašal Zavinsčak.

"Res je tako, popolnoma pametno govoriš," je potrdil Mihajlovič, "in to je prav, da ne damo nikomur prilike, da bi zašel v nesrečo. Jaz ne vem, ako bi bilo s Fricetom tako kakor si ravno kar omenil — pa govoriš si splošno, in tudi v tem slučaju bi bilo lahko tako. Jaz pa moram tudi gledati, da preskrbim hčer za vsak slučaj. Kakor bi bilo tebi hudo, če bi čul, da mi srečen tvoj sin, tako bi bilo hudo tudi meni, če bi čul, da mi je nesrečna edina hči."

"Gotovo! Zato le stoji tako, kakor svetujem! Daj knjižice ali kakke id ruge papirje na njeno ime. Če bo ona hranila svoje in on čuval svoje, bosta imela oba dovolj in še potomstvu bo ostalo zadosti. Tu čaka Friceta — kako bi dejal — na lepo, tople gnezdo brez dolga. In potem še prijuzna, skrbna in pametna družica in ljuba družinica — kaj si moreš misliti lepšega?"

"Res! Na zdravje, da bi bilo tako!"

Moža sta trčala na zdravje svojih otrok.

"In potem, kakor sem rekel, če se ne bo hotelo služiti Fricetu, lahko popusti in pride semkaj. Nekaj časa, mislim, bom še jaz, a dolgo tudi ve ne pojde. Moči pešajo, pa naj zastavijo mladi. Toliko sem ti hotel povedati."

"Veseli sem tvojih odkritostnih besed. Nadejam se, da bosta najina otroka srečna. Midva storiva svoje. Bog daj blagoslov, in potem ne more iti narobe."

"Kdaj bo poroka?" vpraša Zavinsčak.

"Tega ne morem povedati tako natančno. To naj določita sama. Ženske rabijo navadno dolgo časa, preden vse pripravijo in našivajo. To bo zdaj dirindaj v hiši. Pa bo vsaj življenje. A zdaj bi skoro malo stopila k onim na vrt. Malo svežega zraka bi tudi nama ne škodilo."

"Vidiš," je dejal Zavinsčak, ko sta stopila na vrt in je pesek zašumel pod nogami. "glej, vse lepše je bilo prej, ko je še vladala tōd rokā moje žene, Fricetove matere. A zdaj je tako. Kaj hočemo. Pa bo že drugače, ko pride Jelka."

MEDNARODNI INFORMATIVNI CENTRI SE ZEDINJAJO.

(Nadaljevanje s 3. str.)

ter na zahtevo Mr. Elmer Davisa. Da bodo tudi drugi informativni centri razpuščeni zaradi "high pressure publicity business" ter da bo propaganda različnih narodov prizušena. Ker tako pisanje škoduje ne le pred kratkim osnovanemu JIC, temveč vsem zavezniškimi informacijskim centri, in ker je del izseljeniškega časopisa, med njimi Jugoslovanskega, so razpisali list "Magyar Bányászsegély" ponatisnil ta članek, je prišlo na tem sestanku do naslednje izjave:

"Office of War Information in njegov direktor Elmer Davis nimata nobene zveze s tem pisanjem Helen Lombard. Sploh ne žele da se tako neodgovorno pisanje ponovi. Ameriški OWI je pozdravljajo osnovanje Jugoslovanskega Informativnega Centra in njegovo delovanje, kakor tudi delovanje vseh zavezniških informacijskih centrov. Mr. Arthur Seotter, deputy-director OWI je izjavil, da je Amerika zadovoljna, da ima v svoji sredini Jugoslovanski Informativni Center, ki skupno z ostalimi zavezniškimi centri sodeluje v skupni akciji zavezniške propagande za zmago v tej vojni. Dejstvo, da je Jugoslovanski Informativni Center na sestanku prisoten, je najboljši dokaz za to, da obstoja in nadaljuje svoje delovanje v obliki akcije Inter Allied Information Centra."

Medzavezniški Informativni Center.

Jugoslovanski član Inter Allied Information Centra Mr. Vladimir Ivanović opisuje, kakor sledi delovanje Medzavezniškega Informativnega Centra:

Medzavezniški Informativni Odbor se sestaja v prostorih na 610 Fifth Avenue v New Yorku. Financiranje centra izvaja zavezniška vlada, osebje pa je mednarodno. Center je nekakšen clearing house medzavezniške informacijske službe. Dobavlja informacije o mednarodnih in zavezniških vprašanjih, ter posreduje med posamezniki in različnimi zavezniškimi uradi.

V centru je arhiv dokumentov in vseh zavezniških propagandnih sredstev. Tu so časopisi, ki pišejo o zavezniških vprašanjih bodisi v Ameriki ali izven nje. Vse kar gre skozi tisk o teh vprašanjih, je takoj zbrano in urejeno. Center pomaga pisateljem pri urejanju publikacij, važnih za zavezniško delovanje. Izdaja tudi mesečni časopis Inter Allied Review. Izdeluje zanimive foto offsete ter zbira in ureja vesti o rekonstrukciji po vojni.

Center pomaga posameznikom pri njihovem delu s časopisem, jim olajšava dostop do redakcij, do publicistov, radio službe itd. Center skrbi tudi za skupno delovanje informacijske službe na polju radio, ter z bira informacije o filmih

važnih za zavezniške in pomaga pri zbiranju filmskega materiala.

Center ustvarja tudi zvezo z govorniki, ki poznajo mednarodne probleme in o njih predavajo. Pomaga pri prireditvah razstav, zbira fotografske posnetke in skrbni za reprodukcijo dokumentov in drugega materiala, ki je v zvezi z zavezniškimi naporom ali njihovim prispevkom k evoluciji demokracije.

Pomen Centra je v skupnem delovanju v korist njegovih članov. Posamezno delovanje bi bilo čisto tudi predrago.

Pododbori Centra so sestavljeni od strokovnjakov posameznih dežel, a predsednik je vedno član glavnega odbora. Pododbori imajo v roki posamezne odseke njihovi sklepi pa morajo biti odobreni od glavnega odbora. Do zdaj obstojajo naslednji pododbori:

1. Film; 2. Časopisje; 3. Razstave; 4. Predavanja; 5. Radio; 6. Dokumenti 7. Rekonstrukcija po vojni.

Jugoslavija je zastopana v štirih pododborih. Nobena dežela ni v vseh pododborih, kajti njihov cilj je sposobnost za neposredno in brzo delovanje, vsled česar morajo ostati maloštevilni.

Vstop OWI v Inter Allied Information Centra bo njegov vpliv ojačil in omogočil še večje uspehe v korist članov.

SMRT BOJAKINJE.

V Chicagu Ill., je dne 16. avgusta umrla Mrs. Anna Blish v starosti 77 let. Zapušča sedem otrok in žalujočega sooproga.

Joseph Blish.

ANGLŠKI ČASNIKAR O RUSKO-JUGOSLOVANSKIH ODNOSAJIH.

(J.C.) — Angleški časnikar Harrison znan prijatelj jugoslovanskega naroda, je izjavil 13. sept. v londonski radio oddaji v srbohrvaščini naslednje: "Jugoslovanska vlada in vladavna Sovjetske Rusije sta izvedli ukrep zelo velike važnosti. Jugoslovansko poslanstvo v Moskvi je dobilo čim ambasad, a rusko poslanstvo pri jugoslov. vladi v Londonu postane ambasad. Ta korak je zelo značajno priznanje našemu narodu in je izraz občudovanja, ki si ga je zaslužil naš narod s svojim junaškim držanjem v domovini.

Ravno tako, kakor danes prijatelji in sovražniki občudujejo junaštvo ruskega naroda, je tudi odpor jugoslovanskega naroda izzval v vsem svetu presenečenje in navdušenje. Ta nenoboroženi narod se noče ukloniti in se protivi mnogo večjim silam svojih mnogobrojnih sovražnikov.

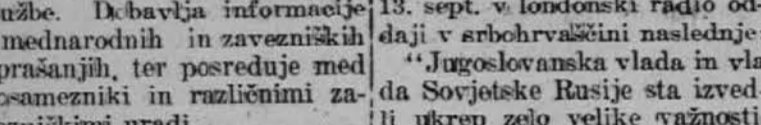
Medsebojno priznanje Rusov in Jugoslovancev je tudi dokaz za prijateljstvo, ki se poraja med vsemi slovanskimi narodi.

Pomembno je, da skušajo sedaj sovražniki s propagando premagati jugoslovanski narod katerega tudi obkoljenega z orožjem niso mogli ukloniti. Toda naši sovražniki tudi v tem ne bodo v speli. Vsa v svojem ozemlju, gledata oba naroda z veseljem bratski napor v skupnem boju. Jugoslovanski narod mora spoznati, da ga sovražnik želi prevariti in da je vsa sovražna propaganda usmerjena v ta cilj. Jugoslovanci morajo učiti sovražnikove nade da bo jugoslovanski narod popuстил.

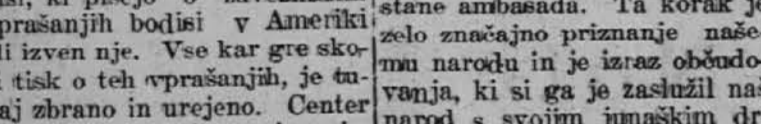
Vsi Srbi, Hrvati in Slovenci morajo z vsemi svojimi silami stremeti za ciljem osvobodjenja Jugoslavije. Stalinova vlada v Moskvi je dala jugoslovanski vladi priznanje, ker si vsa naroda medsebojno pomagata. Velika Britanija in Amerika

INVESTIRAJTE V AMERIKO

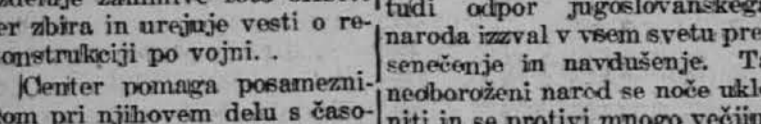
KUPUJTE UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS IN STAMPS

KUPUJTE UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS IN STAMPS

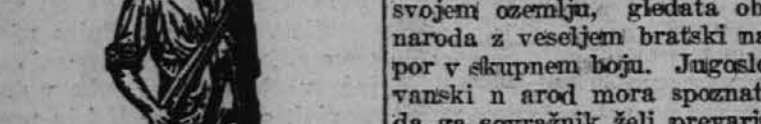
KUPUJTE UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS IN STAMPS

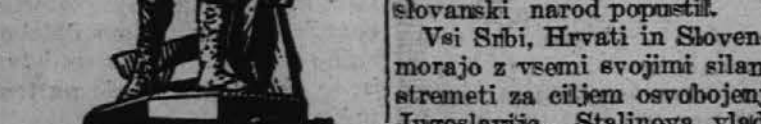
KUPUJTE UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS IN STAMPS

KUPUJTE UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS IN STAMPS

KUPUJTE UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS IN STAMPS

KUPUJTE UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS IN STAMPS

KUPUJTE UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS IN STAMPS

NOVA IZDAJA

Dobri Atlas

je nujno potreben

...in ravno v

HAMMONDOVEM NOVEM Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KI SO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratskih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAŽNOSTI

Sestav sveta — abecedni seznam dežel, provinc — navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov — navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav — v polnih barvah, vsega skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE — 45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE — Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

S E D A J

40 centov

P O P O Š T I
V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

(Za Harrisonov je govoril še drugi govornik o dogodkih v Egiptu. Nemčija je prisiljena, da prevaža čete in vojno opremo kakor tudi bencin skozi Jugoslavijo in sicer največ po progi Zagreb—Ljubljana. Zato so izsekali vzdolž železniške proge vsa drevesa, sto metrov iz leve in desne, ter izselili vse Slovence iz bližnjih predelov. Veliko številno slovenskih vasi ob tej progi je bilo uničenih. Slovenci pa vseeno z največjo odločnostjo preestrezajo prevoz tega vojaškega materiala.)

POMLAJEVALNE INJEKCIJE FAŠIZMA.

Mussolini je postavil za podtajnika fašistovske stranke enega izmed svojih najboljših čenccev. To je neki Mario Fanencini ki je star 30 let in je od l. 1925 fašist. Pravi da je to imenovanje izzvalo med fašisti precej mrmranja.

Ameriške ženske lahko prihranijo Ameriki 80,000 ton jelekla, ako prenehajo rabiti lasnice in lasne priponke, ki so zdaj v splošni rabi po lepotilnih salonih in doma. Iz tako prihranjenega jekla, bi se moglo napraviti 160,000 50-kiloberskih strojninc.

(Iz urada za vojno produkcijo.)

Molitveniki

v krasni vezavi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:

NEBESA NAŠ DOM — (št. 415)
2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 strani
Cena 75c

KVIŠKU SRCE — (št. 355)
2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani
v belem celolidu
Cena 75 centov

KVIŠKU SRCE — št. 415
2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani
Cena 75 centov

RAJSKI GLASOVI — (št. 405)
2 1/2 x 4 1 inčev — 265 strani
vsevil Sv. Kriljev Pot
Cena \$1.25

RAJSKI GLASOVI — št. 415
2 1/2 x 4 inčev — 255 strani
vsevil Sv. Kriljev Pot
Cena \$1.25

NEBESA NAŠ DOM — (št. 415)
2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 strani
Cena 75c

SKRBI ZA DUŠO (št. 416)
5 x 4 1/2 inčev — 512 strani
Cena \$1.75

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO)

KEY OF HEAVEN
fino vezano 35
v usnje vezano 35

CATHOLIC POCKET MANUAL
v fino usnje vezano 1-

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.